

STÁŘÍ

NP4411VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

RADEK ŠÍP

Dospělost

- Trvalé vztahy a rodina
- Pracovní život
- Závazky
- Dosahování vrcholů a začátky involuce
- Generativita

Mladá 20 – 35 (plató?)

Střední 35 – 50 (sendvičová generace)

Stará 50 – 65 (pohled dovnitř)

Pozdní dospělost

Involuce

Změny fyzických schopností

Úbytek hormonů

Odklon od zaujetí vnějším světem

Emoce méně variabilní a intenzivní

Důležitost rodinných vztahů

Důchod

Příprava na důchod

Bezprostředně deziluze a přizpůsobování (syndrom 4 stěn)

Adaptace a stabilizace

Stáří

70 + / 80 +

Častá polymorbidita

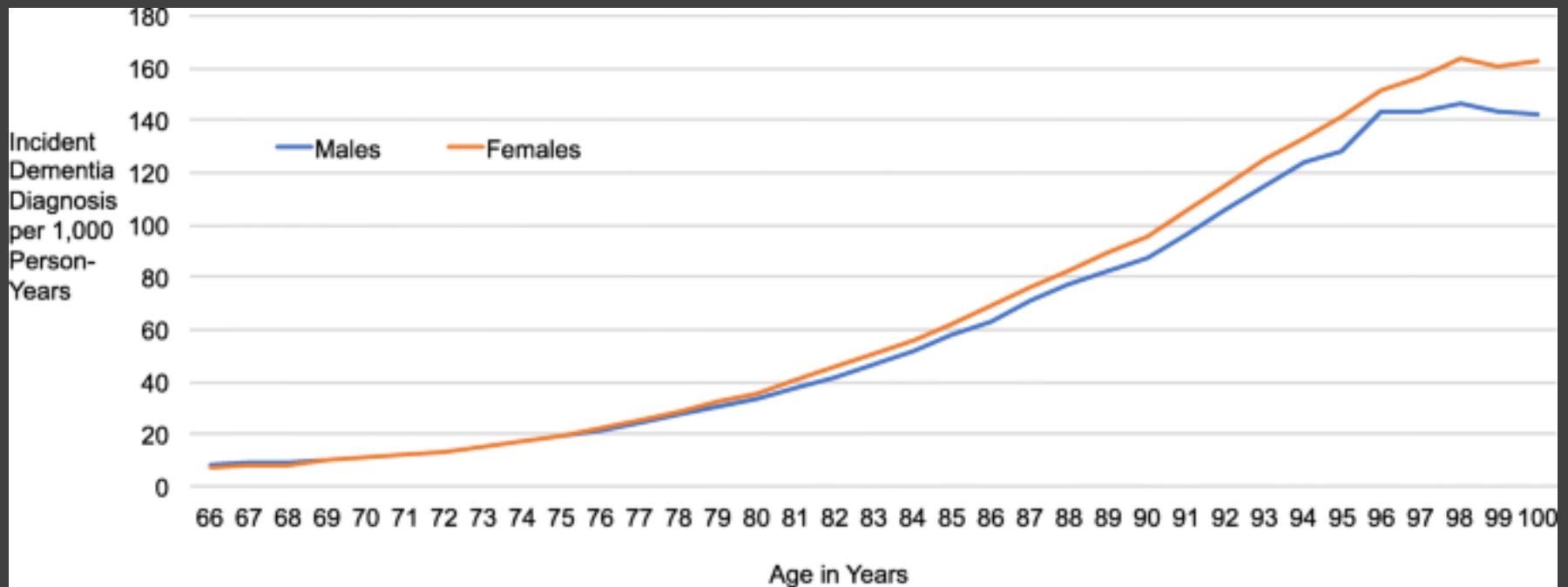
Nemoc a úmrtí

Demence

Úbytek sil, soběstačnost jde dolů

Gerotranscendence - moudrost

Prevalence demence

Olson, M., Stroup, T. S., Huang, C., Wall, M. M., & Gerhard, T. (2021). Age and incidence of dementia diagnosis. *Journal of General Internal Medicine*, 36, 2167-2169.

Prevalence demence ČR

2014 – 152,7 tisíc

2050 – 380 tisíc

Fyzický vývoj

Padá síla svalů, vitální kapacita plic

„Růst do země“

Zvýšený krevní tlak

Srdeční choroby

Problémy se zrakem 90% nad 60

Sluch 30% nad 60

Řídnutí kostí

Kognitivní vývoj

Snížení zapamatování si nových událostí

Vzpomínky emočně i obsahově zkresleny

Lehce klesá IQ a tvořivost

Vrchol moudrosti (postformální myšlení)

Degenerace mozku

Opatrnost

Malá kognitivní pružnost (změny)

Emoční vývoj

Oploštělost – snižuje se intenzita

Počátek stáří – seberealizace, být užitečný

Střední stáří – potřeba emočního zakotvení a přijetí blízkými

Pozdní stáří – malá zaujatost okolním světem, potřeba bezpečí autonomie, akceptace a uznání

Vztahový vývoj

Stoupá (dál) význam rodiny

Klesají styky s okolím

Ulpívání na pravidlech („vše je teď horší, dřív to bylo...“)

Manželství – párová identita

Znovu sblížení se sourozenci

K dětem – závislost

K vnoučatům – autorita – rovnost - závislost

Osobnostní vývoj

Moudrost (transcendence) x Zoufalství

Vykukování negativních rysů osobnosti

Depresivita

Duševní involuce - pasivita

Adaptace na stáří - strategie

Konstruktivní (přijmutí omezení, akceptace smrti – humor, kompenzace)

Závislosti (pasivita, závislost, muži na ženách)

Obranná (popírání, pedantství, přehnaná aktivita)

Hostility (vina na druhých, agresivita, podezřívavost)

Sebenenávisti (agrese vůči sobě, můj život = selhání / smrt vysvobození)